

GOŃCIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 7 szpalcach (szer. szp. 72 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. (tylko dla osób prywatnych); dla poszuk. pracy 20 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 2 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 79.

Kraków, niedziela 7 kwietnia 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rezy pisy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opiacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł. z odnośnikiem do domu 5 Zł.

Już jutro!

Sensacyjny zbiór tajnych aktów b. polskiego min. spraw zagran.

W jutrzejszym numerze „Gońca Krakowskiego“ ukaza się w dosłownym brzmieniu tajne dokumenty dyplomatyczne, odnoszące się do przyczyn wybuchu obecnej wojny.

„Biała księga“ o niezwyklej doniosłości historycznej

Kraków, 5 kwietnia..

Opublikowanie ostatniej „białej księgi“ przez rząd niemiecki, zawierającej zbiór dokumentów, pochodzących z b. polskiego ministerstwa spraw zagranicznych, wywołało w całym świecie olbrzymie wrażenie. Jak już donosiliśmy, prasa całego świata obszernie komentuje „białą księgę“, znajdując w niej odbicie przyczyn i powodów obecnej wojny.

Z dokumentów tych wynika, że wojna obecna była przygotowywana od szeregu lat, a w pracach przygotowawczych brali udział wybitni politycy europejscy i zagraniczni.

Polscy Czytelnicy nie mieli dotychczas

sposobności zapoznania się z oryginalną treścią tych tajnych aktów b. M. S. Z., gdyż akta te ukazały się w prasie niemieckiej w tłumaczeniu na język niemiecki. Ponieważ więc zdajemy sobie sprawę, że nasi Czytelnicy również interesują się w dużej mierze treścią tych sensacyjnych wiadomości, przeto w dniu jutrzejszym, t. j. w sobotę dnia 6 kwietnia 1940 wydamy specjalny numer „Gońca Krakowskiego“, w którym zamieścimy w dosłownym brzmieniu wszystkie tajne akta polskiego M. S. Z., jak również wiele oryginalnych zdjęć tych sensacyjnych dokumentów. Będzie to zatem polskie wydanie „białej księgi“.

Ponieważ zbiór tych dokumentów

przedstawia się bardzo pokaźnie, przeto nie moglibyśmy go zmieścić w jednym numerze normalnej objętości. Nie chcąc jednak dzielić tej zwartej całości na kilka odcinków, przez co ogólne wrażenie byłoby bardzo osłabione, postanowiliśmy wydać w dniu jutrzejszym, t. j. w sobotę 6 kwietnia powiększony numer do stron 12-tu. W numerze tym Czytelnik znajdzie wszystkie akta polskiego M. S. Z. w dosłownym ich brzmieniu wraz z odpowiednim komentarzem, oraz zdjęciami oryginalnych aktów.

Obok tego sensacyjnego zbioru w normalnej mierze uwzględnimy aktualną część depeesz politycznych z całego świata ze szczególnym uwzględnieniem Ge-

neralnego Gubernatorstwa oraz część beletrystyczno-rozrywkową.

Jesteśmy przekonani, że nasi Czytelnicy z zadowoleniem przyjmą do wiadomości zapowiedź wydania „białej księgi“ w języku polskim, tem więcej, że zbiór dokumentów, który opublikujemy w dniu jutrzejszym, posiadać będzie niezwykle doniosłą wartość historyczną.

Mimo, że jutrzejszy numer zostanie powiększony do objętości 12 stron i mimo, że zawierać on będzie zbiór tak ważnych dokumentów, cena tego numeru pozostanie niezmienną i będzie wynosiła tylko 20 gr.

Wydawnictwo i Redakcja „Gońca Krakowskiego“.

Stany Zjedn. zachowają ścisłą neutralność.

Waszyngton, 5 kwietnia. Deputowany demokratyczny Stanley, członek komisji spraw zagranicznych kongresu, postawił wniosek do uchwalenia na kongresie, który damaga się wyjaśnienia, iż Ameryka w obecnej wojnie europejskiej zachowa ścisłą neutralność i z tego powodu oczekuje, iż amerykańscy dyplomaci w Europie będą ściśle stosowali się do tej polityki.

Postawienie tego wniosku, którego uchwalenie wymaga zgody obydwóch izb, t. j. kongresu i senatu, zostało spowodowane oświadczeniem republikańskiego deputowanego Fisha, który stwierdził, że wzbranianie się ministra spraw zagranicznych Hulla przed przesunięciem wyjazdu ambasadora Bullita na jego stanowisko w Paryżu, uniemożliwiło dokładne zbadanie spraw, zawartych w opublikowanej ostatnio niemieckiej „białej księdze“.

Gen. Soddu o sile armji włoskiej.

Rzym, 5 kwietnia. Wielkie wrażenie wywołały w wieczornej prasie włoskiej wywody sekretarza stanu w ministerstwie wojny gen. Soddu na temat siły armji faszystowskich Włoch.

Gen. Soddu podkreśla przede wszystkim znakomite wyszkolenie wojska lądowego, a zwłaszcza oficerów, których poziom wyszkolenia, dzięki doświadczeniom wojennym uzyskanym w Libji i Etopji, jak również przez liczne ćwiczenia rezerwy, został całkowicie dostosowany do najbardziej nowoczesnego stanu techniki.

Szczególą wagę przywiązuje gen. Soddu do manewrów większych jednostek armji, które we Włoszech prowadzone są według wzorów wojennych. Pełni poczucia dumy sławnej przeszłości, przekonani o swem poświęceniu, kończy swój artykuł gen. Soddu, patrząc z nadzieją na przyszłość, zjednoczeni wokół sztandarów króla i cesarza, pozdrawiając w osobie Mussoliniego twórcę siły zbrojnej Włoch.

Niemiecki komunikat wojenny.

Skuteczne ataki niemieckich samolotów bojowych na brytyjskie okręty wojenne, transporty konwojowe i uzbrojone statki handlowe.

(=) Berlin, 5 kwietnia. Naezelna komenda armji niemieckiej komunikuje: Na froncie zachodnim nie było żadnych szczególnych wydarzeń.

W północnej części morza Północnego i w brytyjskiego wybrzeża wschodniego niemieckie samoloty bojowe zaatakowały 3 kwietnia br. popołudniu brytyjskie okręty wojen-

ne, konwojowane transporty i uzbrojone statki handlowe.

Pomimo częstych walk powietrznych z brytyjskimi myśliwcami i gwałtownego ognia dział przeciwlotniczych ze statków wojennych i handlowych, udało się niemieckim samolotom uzyskać duży sukces. Jeden pancernik został ciężko uszkodzony, jedna łódź panik została ciężko uszkodzona, jedna łódź pojemności 7000 ton rej., trzy łodzie patrolowe i jeden okręt handlowy poj. 5.000 ton rej. zostały zniszczone wskutek pożarów spowodowanych bombami. Celne naderżenia bomb uszkodziły ponadto jedną łódź patrolową i trzy statki handlowe łącznej pojemności 17.000 ton rej.

Dwa niemieckie samoloty lądowały przy musowo. Załogę ich wyratowano. Jeden samolot zaginął. Jeden angielski samolot myśliwski został zestrzelony w czasie walki powietrznej.

Gen. Franco dziękuje kanc. Hitlerowi za życzenia.

(=) Berlin, 5 kwietnia. General Franco przesłał na ręce Adolfa Hitlera telegraficzne podziękowanie za przesłaną mu depeşe gratulacyjną z racji pierwszej rocznicy zwycięskiego zakończenia wojny domowej w Hiszpanji. (p)

Angielska akcja „pacyfikacyjna“ w Indjach.

(=) Kabul, 5 kwietnia. W Bombaju w dzień po otwarciu 53-ciej sesji hinduskiego kongresu narodowego zorganizowany został jednodniowy strajk polityczny.

Przy tej okazji doszło do masowych demonstracji, w których brało udział około 300.000 osób. Demonstranci protestowali przeciwko masowemu aresztowaniu robotników przez władze angielskie oraz przeciwko sadystycznym karom cielesnym, stosowanym wobec robotników i strajkujących.

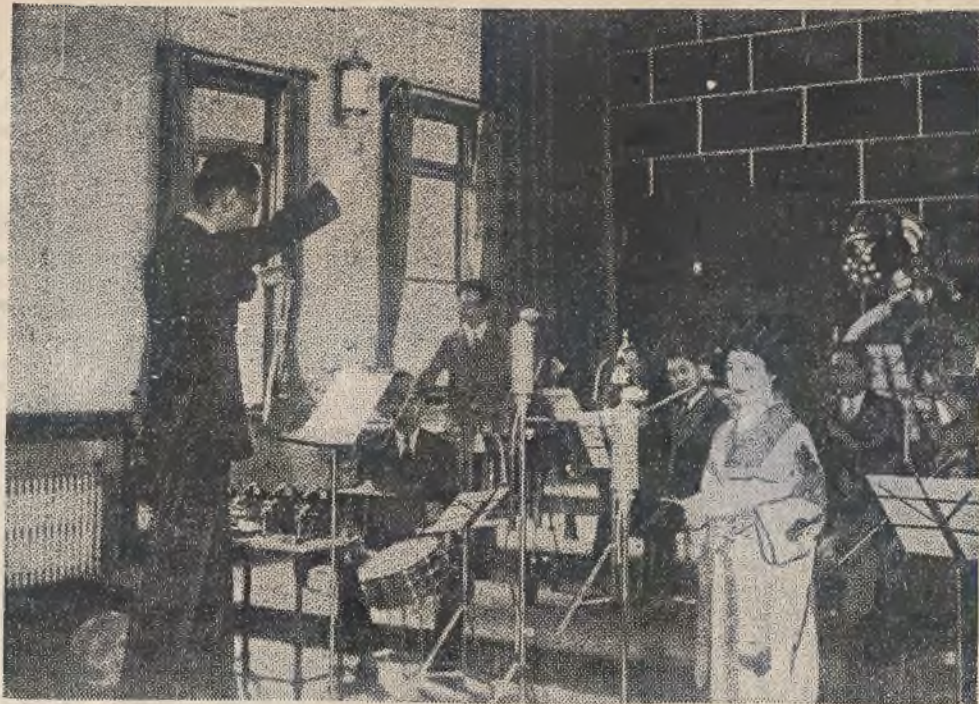
Doszło do starć między demonstrantami i angielską policją, która rzuciła się na tłum z pałkami gumowymi, przyczem 13 osób odniosło rany, zaś 58 osób aresztowano. W ten sposób udało się Anglikom narytym systemem znowu jeszcze raz chwycić „uspokoić“ Hindusów.

Mussolini przemawiał do włoskich akademików.

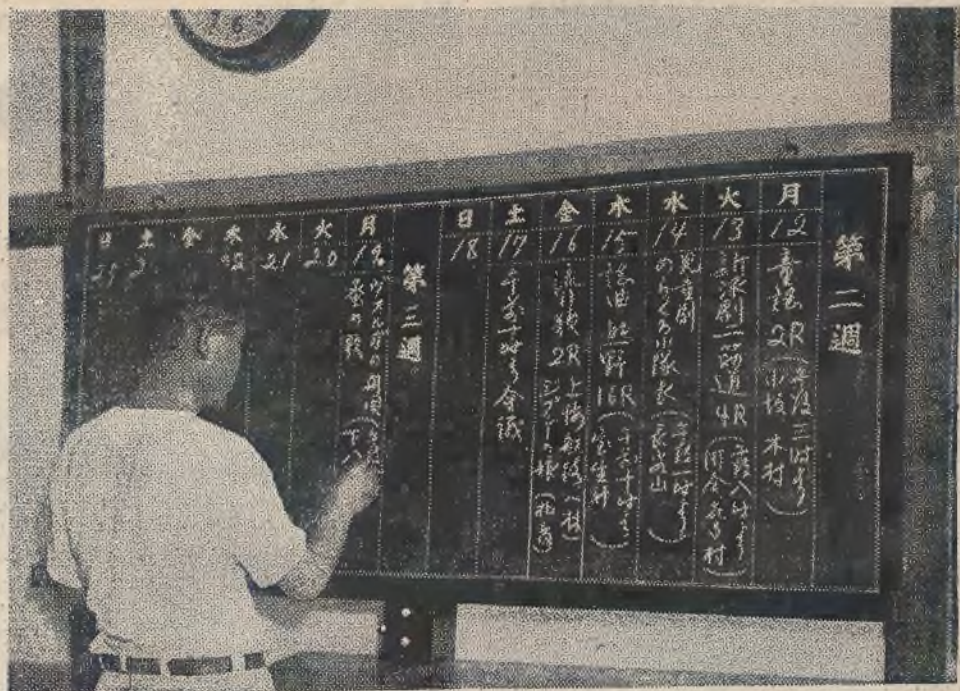

Na Forum Mussoliniego w Rzymie odbyły się niedawno wielkie uroczystości włoskiej akademii wychowania fizycznego. Podczas uroczystości Mussolini wygłosił przemówienie do młodzieży. Na zdjęciu widzimy Mussoliniego wygłaszającego mowę. Trybuna została wybudowana na kształt książki, a stojące obok karabiny stanowią łącznie symbol młodzieży akademickiej nowych Włoch, gotowej zarówno do poważnych studjów, jak i do walki z bronią w rękę.

Moment nagrywania europejskiej muzyki przez artystów japońskich. Obok orkiestry, wyposażonej w najbardziej nowoczesne instrumenty występuje śpiewaczka w narodowym stroju japońskim.

Kierownik japońskiego biura nagrywania płyt notuje na czarnej tablicy plan zdjęć na najbliższy tydzień.

Gejsze śpiewają przed mikrofonem.

Nagrywanie płyt gramofonowych w Japonii.

Kraków, w kwietniu.

Do portu Yokohama zbliża się powoli i toruje sobie drogę wielki statek transatlantyki. Na przywitanie jednego z niemieckich podróżnych zjawilo się dużo dziewcząt japońskich z kwieciami i barwnymi wstęgami, oraz grupa Japończyków, przedstawicielei największej japońskiej fabryki płyt gramofonowych, będącej własnością najstarszej niemieckiej spółki gramofonowej — Die Stimme seines Herrn. — Znajduje się ona pod niemieckim kierownictwem i zaopatrzona jest w najbardziej nowoczesną aparaturę do nagrywania płyt gramofonowych. Grupa Japończyków niezwykle serdecznie wita przybyłego właśnie wybitnego technika Niemca, który przybył do stolicy Japonii, ażeby zastąpić na okres jednego roku w studio japońskim kolegę, który po sześciu latach pracy udał się do swego kraju rodzinnego.

Jak przedstawia się praca w takim japońskim studio? Sale zaopatrzone są w najnowsze przyrządy, jakimi rozporządza technika nagrywania płyt gramofonowych. Mimo to nie jest rzeczą łatwą uchwycić i reprodukcować muzykę starojapońską. Potrzeba nato specjalnie wyszkolonego ucha z powodu właściwości i efektów dźwiękowych muzyki japońskiej, oraz mowy japońskiej. Ponadto możliwości porozumienia się z artystami japońskimi, — nawet i z Mandżukuo, są bardzo trudne i częstokroć, gdy niema tłumacza, ręce i nogi służą technikowi jako środek do porozumienia się. Uprzytomnić sobie przytem należy, że u Japończyków myśl i gesty lub mimiką przez nich wyrażane nie zawsze mają takie same znaczenie jak u nas.

Mimo to pod względem artystycznym doskonale można z Japończykami współpracować. Jednym z najbardziej ulubionych i popularnych artystów japońskich jest **Shoji**, któremu towarzyszy przy nagrywaniu t. zw. orkiestra Ryūkōka, z którym nagrywano wielką ilość bardzo popularnych nowszych japońskich piosenek ludowych. Stara muzyka japońska ze swą jednostajną monotonią i ze swymi tonami brzusznymi i żółdkowymi nie zawsze miła jest dla ucha Europejczyka, natomiast prawdziwą rozkoszą jest widzieć i słyszeć gejsze japońskie, owe reprezentantki najwyższej kultury towarzyskiej przed mikrofonem takiego studia. W pełnym przepychu barwnego kostiumu z niezwykłą, wprost fantastyczną fryzurą, delikatne i subtelne jak lalki zjawiają się przed mikrofonem i śpiewają, podobnie jak ich siostrzyczka Butterfly na scenach całego

świata — smętne piosenki z żalną skargą o niewiernym kochanku, który porzucił najdroższą. **Bardzo ulubiony jest w Japonii również śpiew dziecięcy.** Pielęguje się go wysoko i opowiada i mówią, że japońskie grupy dziecięce produkują swe piosenki z niezwykłą gracją. Jeżeli chodzi o chińską piosenkę ludową, to przypomina ona, skoro zagrana bywa przy pomocy o-

ryginalnych chińskich instrumentów muzycznych, prawdziwą kocią muzykę. Co prawda przyznać trzeba, że rasa mongolska posiada także muzykę przyjemnie dźwięczącą dla ucha Europejczyka i nie rzadko się zdarza, że z całej tej kakofonii usłyszy się nagle miłą melodię „Księżniczki Dolarów”, lub jakiejś starej niemieckiej piosenki gwiazdkowej.

Dwaj artyści japońscy, którzy przybyli celem nagrania płyt w swych uroczystych strojach.

Japońskie płyty gramofonowe zawierają obok muzyki wiele monologów, często używanych do nauki języków. Japoński artysta siedzi obok czajnika z herbatą i tylko mikrofon oraz stoper wskazują na to, że nagrywa on płytę gramofonową.

Pod niemieckim kierownictwem i przy pomocy wysokiego stanu techniki nagrywania płyt gramofonowych rezultaty pracy, jakie osiąga się w Japonii, są znakomite. Aczkolwiek płyty gramofonowe na Dalekim Wschodzie z niezwykłym pismem na barwnych etykietach służą w pierwszym rzędzie do użytku wewnątrz kraju i tam sprzedawane są w tysiącach egzemplarzy — nagrywania na 26-28 płytach nie stanowią bynajmniej rzadkości i sprzedawane są na długie raty — to mają one także wielką wartość kulturalno-historyczną i świadczą o znakomitości niemieckiej wiedzy technicznej w całym świecie.

Dziwaczne obrzędy nocy poślubnej.

Wiadomo, że miłość i małżeństwo grają w obrzędach różnych ludów dużą rolę. — Zwyczaj te sięgają najdawniejszych czasów, gdyż zawsze zwiastowały w czasach, kiedy struktura społeczna narodów była niezwykle prosta i niezwykle naturalna.

miłość i małżeństwo stanowiły te dwa najprymitywniejsze węzły.

spajające rodziny w jedno społeczeństwo. Znamy z naszych obyczajów ludowych t. zw. oczepianą pannę młodą, wiemy też, że „konkury” o przyszłą żonę odbywają się w każdej okolicy niemal w inny sposób, a przynajmniej wykazują pewne charakterystyczne cechy.

Daleko oczywiście oryginalniejsze zwyczaje niż u nas panują np.

w Finlandji.

Oto po ślubie wyrusza młoda para otulona w grube futra i wysokie buty z czerwonej skóry z kościola. Idą oni do domu do wozu poślubionego małżonka, za nimi zaś podążają goście i rodzina. Uczta weselna przeciąga się w późną noc, w czasie której niejedni przygrywa na gitarze. Po ukończeniu uczty rozchodzą się goście do domu, a młoda para ndaje się

do sypialni, w której ustawione są trzy łóżka.

Łóżko środkowe zasłane jest normalnie, na dwóch pozostałych niema ani prześcieradeł, ani koldry, najwyżej jakiś koc. No woznicy kładą się spać ubrani, a na łóżku środkowym zasypia teściowa. Taki stan rzeczy panuje przez pierwsze siedem dni pojęcia małżeńskiego, dopiero ósmej nocy znika łóżko-widmo, a z niem niezawsze upragniona teściowa.

Również oryginalne obrzędy ślubne istnieją na Litwie, chociaż stają się one dzisiaj już historycznym zabytkiem. Goście odprowadzają po obrzędzie ślubnym nowożeńców do ich mieszkania, a następnie do sypialni. Wobec zgromadzonych zadaje wtedy młody małżonek swojej żonie pytanie:

— Czy znasz twoje nowe obowiązki?

Młoda małżonka uśmiecha się w milezniu, a następnie

trzykrotnie ściśle łożę małżeńskie.

Do zgromadzonych należy sąd, czy uczyniła to zgrabnie, i czy będzie z niej dobra gospodyni. Następnie mąż zdejmuję buty, a żona musi myć mu nogi. Dalszym etapem tego dziwnego ceremoniału jest zawiązanie oczu młodej małżonce i obejście przez nią całego mieszkania po omacku. Podczas tej wędrowki musi ona dotknąć każdy mebel stoną i modli się o błogosławieństwo dla nowo założonego ogniska domowego. Na tych obrzędach oraz na tańcach i śpiewach mija noc. O świcie przynoszą pannie młodej

garnak z miodem, którym smaruje sobie usta,

a następnie podaje mężowi do pocałunku. Jest to symbol, że życie będzie im razem płynąć słodko i szczęśliwie.

* * *

Jeszcze inne obrzędy ślubne znacznie mniej poetyczne jak poprzednie, ale też za to prostsze obserwują po dziś dzień Meksykańczycy. Niema tam skomplikowanych obrzędów, ani uczty weselnej, a

cała uroczystość odbywa się w lesie na wielkiej polanie.

Jedynym pożywieniem, jakie przygotowuje się dla uczestników uroczystości, są olbrzymie ilości napoju upajającego, przyrządzonego z fermentującej kukurydzy. — Goście upijają się nim do nieprzytomności, a gdy już całe towarzystwo odpowiednio jest podehmielone, skrywa się młoda para pod słomianym namiotem, goście zaś weselni otaczają go i śpiewają ochryplemi głosami pieśni szeczu.

Najbardziej może ciekawe obrzędy ślubne odbywają się

u Indian, należących do szczepu „Łowców Główn”.

a zamieszkujących brzegi Amazonki. Młodzieniec, który zamierza się ożenić, zabiega najprzód o zezwolenie rodziców swojej bogdanki, a następnie o zezwolenie wodza szczepu. Gdy w końcu uzyska je, prowadzi narzeczoną do lasu przed zachodem słońca. Tam w obecności dwóch świadków przywiązuje ją mocno do drzewa i rozpoczyna t. zw. „oczyszczanie przez ogień”. Jakkolwiek są to wszystkie symboliczne obrzędy, to wykonuje je młody w sposób bardzo realny: bije nieszczęsną ofiarę wielkim bitem tak długo, aż panna młoda spływa krwią. Gdy nieszczęśliwa zaczyna rozpaczliwie krzyczeć, przyszedł jej mąż zaprzestaje bicia, natomiast czarownicy rozpoczynają naokoło ofiary dziwaczny taniec, a mistrz ceremonii całego obrzędu rozpala u stóp dziewczyny ognisko.

Ogień oczywiście parzy stopy dziewczyny, która mdleje z bólu.

Dopiero wtedy według wierzeń Indian przyszła towarzyszka życia oczyszczona została przez cierpienie, a złe duchy odpędzone. Napół żywa, poparzona i jęcząca pannę młoda odprowadzają wtedy do domu przyszłego małżonka, gdzie odbywa się przyjęcie.

Jak widać z tych kilku przykładów, instytucje małżeństwa pojmują różne ludy w sposób nieraz bardzo dziwaczny i niezwykle bolesny. Ale co kraj, to obyczaje...

zł

Gejsza z gejsz przed mikrofonem.

